

Ба Шӯрои диссертациони 6D.КOA-012
назди Донишгоҳи давлатии тиҷорати
Тоҷикистон (Ҷумҳурии Тоҷикистон,
734061, ш. Душанбе, кӯчаи Деҳотӣ, ½)

ТАҚРИЗИ

муқарризи расмӣ ба диссертатсияи Мирзоалиев Абдурашид Абдунабиевич дар мавзӯи «Идоракунии рушди иқтисодии кадрӣ савдои чакана дар шароити ташаккули иқтисоди рақамӣ: назария, методология ва амалия», барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.12 – Иқтисодиёти меҳнат

1. Мубрамии мавзӯи таҳқиқоти диссертационӣ

Аҳамияти мавзӯи тадқиқот. Дар шароити рушди босуръати иқтисодиёт масъалаи рақамикунонии бахшҳои гуногуни иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мадди аввал қарор дорад. Технологияҳои инноватсионӣ ба аксари соҳаҳои фаъолияти инсон ворид шуда истодаанд. Таҷрибаи ҷаҳони муосир исбот менамояд, ки имрӯзҳо дар тамоми соҳаҳои ҷомеа дигаргунӣ бо тағйиротҳо бо падидаи рушди иқтисодиёти рақамӣ алоқаманд меҳисобанд. Тавре маълум аст, нуктаи ибтидоии рушди иқтисоди рақамӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ин Консепсияи иқтисоди рақамӣ мебошад.

Зери мафҳуми рақамикунонӣ автоматикунонии пурраи равандҳо ва зинаҳои истеҳсолот ва хизматрасонӣ фаҳмида мешавад. Дар шароити рушди баландсуръати илм ба аксари корхонаҳо кормандоне заруранд, ки бо технологияҳои навтарин дар ҳамаи сатҳҳои истеҳсолот кор карда тавонанд ва зарурат ба он кормандоне, ки чунин малакаи кориро надоранд аз байн меравад. Ҳамчунин қайд намудан зарур аст, ки ҳангоми рақамикунонӣ эҳтиёҷ ба гурӯҳи вазифаҳо ва ихтисосҳо аз байн меравад. Ин аз паси худ метавонад ба ихтисори бештари кормандон дар соҳаҳои гуногун оварда расонад.

Қайд намудан зарур аст, ки рақамикунонии иқтисодиёт ва ҷомеа хеле муҳим аст, чунки тақвия ба технологияҳои иттилоотӣ коммуникатсионӣ яке аз омилҳои асосии баланд бардоштани ҳосилнокии меҳнат ва идоракунии самаранок боқӣ мемонад.

Дар таҳқиқоти мазкур муаллиф ибораҳои «ҷаҳони рақамӣ», «ҷомеаи иттилоотӣ», «фазаи иттилоотӣ», «ҷомеаи донишбунёд», «ҷомеаи баъдисаноатӣ», «ҷомеаи технологиябунёд», «ҷомеаи маҷозӣ», «олами маҷозӣ», «иқтисодиёти сабз», «иқтисодиёти шабакавӣ», «иқтисодиёти интернетӣ», «иқтисодиёти иттилоотӣ», «инсонии иқтисодӣ», «инсонии рақамӣ»,

«иқтисодиёти инноватсионӣ» «иқтисодиёти нав»-ро аз сарчашмаҳои гуногун дарёфт намуда хусусиятҳои фарқкунандаи ин мафҳумҳоро илман асоснок намудааст.

Муаллифи диссертатсия дар асоси таҳлили таҳқиқоти олимони маъруф дар самти рақамикунонии иқтисодиёт аз ҷумла рақамикунонии иқтидори кадрӣ савдои чакана ба хулоса омадааст, ки таҳқиқи сармояи инсонӣ ва идоракунии рушди иқтидори кадрӣ савдои чакана дар шароити иқтисодиёти рақамӣ ҳанӯз пурра омӯхта нашудааст, зеро паҳлӯҳои муҳими масъалаи мазкур аз нигоҳи назариявӣ амалӣ, методиву методологӣ ва рушди стратегияи он тавачҷӯҳи хосаро талаб менамояд. Муҳимияти мавзӯи баррасишаванда ба таҳқиқи васеи мушкилоти болозикр алоқаманд аст.

Ҳамин тавр, интиҳоби мавзӯ, аҳамияти илмию назариявӣ ва амалии таҳқиқоти диссертатсионии Мирзоалиев Абдурашид Абдунабиевичро мубрам арзёбӣ намудан мумкин аст.

2. Мутобиқати муҳтавои диссертатсия ба ихтисос ва ё соҳаи илми эълошуда

Диссертатсияи Мирзоалиев А.А. дар мавзӯи «Идоракунии рушди иқтидори кадрӣ савдои чакана дар шароити ташаккули иқтисоди рақамӣ: назария, методология ва амалия», барои дарёфти дараҷаи илми доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.12 – Иқтисодиёти меҳнат мувофиқат мекунад.

Мавзӯи диссертатсия ба бандҳои зерини Шиносномаи ихтисосҳои кормандони илм аз рӯи ихтисоси 08.00.12– Иқтисодиёти меҳнат мутобиқ мебошад: 1. Асосҳои назариявӣ ва методологии иқтисодиёти меҳнат; назария ва концепсияҳои рушди муносибатҳои иҷтимоӣ-меҳнатӣ (назарияи шуғл, бозори меҳнат, идоракунии кормандон ва ғайра); 2. Захираҳои меҳнатӣ ҳамчун омилҳои муҳими рушди иқтисодӣ ва самаранокии иқтисодию иҷтимоии он; 4. Таъсири миқдорӣ ва сифатии захираҳои меҳнатӣ. Сармояи инсонӣ; 7. Ҳавасмандгардонӣ ва музди меҳнати кормандон; таъсири музди меҳнат ва таъмини алоқамандии он бо тахассуси кормандон ва самаранокии истеҳсолот; функцияи такрористеҳсолӣ ва ҳавасмандгардонии музди меҳнат; 8. Масоили сифати нерӯи корӣ, тайёркунӣ, ташаккули салоҳияти касбӣ, бозомӯзӣ ва таъмири ихтисоси кадрҳо; ташаккули рақобатпазирии кормандон; роҳнамоии касбии аҳоли; ҳаракати кормандон; 20. Таҷрибаи хориҷии танзими муносибатҳои иҷтимоӣ-меҳнатӣ ва дурнамои истифодаи он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.

3. Навгонии илмии натиҷаҳо ва хулосаву пешниҳодҳои диссертатсия

Навгонии илмии диссертатсия аз гузориш ва асосноккунии заминаҳои назариявӣ методологии ташаккул ва рушди идоракунии иқтидори кадрӣ

савдои чакана дар шароити ташаккули иқтисоди рақамӣ, яъне асосноккунии асосҳои концептуалии идоракунии сармояи инсонии корхонаҳо дар шароити рушди иқтисодиёти рақамӣ, таҳия дар заминаи онҳо тавсияҳои амалӣ ва ташкилӣ оид ба арзёбӣ, ташаккул ва рушди рақамии иқтидори кадрӣ корхонаҳо мебошад.

Муаллиф дар диссертатсия нуктаҳои зерини ҷанбаҳои илмию назариявӣ ва методологӣ оид ба механизми ташкилию иқтисодии рушди иқтидори кадрӣ дар савдои чакана, ҳамчунин таҳияи тавсияҳои амалӣ оид ба такмили он дар шароити муосир зоҳир мегардад, ки воқеан дорои унсурҳои навгонии илмӣ мебошанд пешниҳод гардидааст:

1. Дар диссертатсия ба таври муфассал ғояҳои илми иқтисодӣ ва равишҳои концептуалӣ оид ба назарияи сармояи инсонӣ ва рушди иқтидори кадрӣ мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст. Муаллиф асоснок намудааст, ки технологияҳои рақамӣ, фазои рақамӣ, зеҳни сунъӣ, корхонаҳои маҷозӣ, суръатбахшии хизматрасониҳои алоқа, таҳияи моделҳои нави телекоммуникатсионӣ, ҳамкориҳои субъектҳои иқтисодӣ дар ташаккули иқтидори кадрӣ нақши назаррасро касб намуда метавонанд. Дар таҳқиқот ақидаи коршиносон, муҳаққиқони нуктасанҷи соҳа ба инобат гирифта шуда фаҳмиши муаллифии сармояи инсонӣ, иқтидори кадрӣ ва иқтисоди рақамӣ пешниҳод карда шудааст. Ба андешаи муаллифи диссертатсия: сармояи инсонӣ яке аз муҳимтарин омилест, ки дар он тафаккури эҷодӣ, арзишҳои зеҳнӣ, маҳорату истеъдод, салоҳияту касбият ва иқтидори шахсият дар бозори меҳнат арзёбӣ мегардад. Доир ба фаҳмиши иқтидори кадрӣ бошад нуктаи назари зерин – ин яке аз муҳимтарин омилест, ки дар он тафаккури эҷодӣ, арзишҳои зеҳнӣ, маҳорату истеъдод, салоҳияту касбият ва иқтидори шахсият дар бозори меҳнат арзёбӣ мегардад. Нисбат ба мафҳуми иқтисодиёти рақамӣ чунин фаҳмиш – шакли нави иқтисодиёт буда дар он дастрасӣ ба дилхоҳ намуди маҳсулоту мол ва хизматрасониҳо танҳо ва танҳо тариқи имкониятҳои технологияҳои рақамӣ ва фановариҳои нав амалӣ карда мешавад, пешниҳод гардидааст.

2. Хусусиятҳои хоси рушди иқтидори кадрӣ савдои чакана дар шароити иқтисоди рақамӣ муайян карда шудааст. Ҳангоми таҳқиқ ошкор гардидааст, ки ба катори хусусиятҳои хоси рушди иқтидори кадрӣ савдои чакана инҳо: навсозии пойгоҳҳои техникий савдои чакана, афзоиши низоми фардии талабот тариқи каналҳои электронӣ, ташкили платформаҳои рақамии савдо, тағйирёбии низоми пешниҳоди хизматрасонии савдо ба аҳоли ва дигар иштирокчиёни раванд, ташкили базаҳои логистикӣ хизматрасониҳои савдо тариқи шабакаҳои яклухт ва чаканаи маҳсулот. Равандҳои рақамикунони савдо бо истифодаи васеи зеҳни сунъӣ ва иқтидори кадрӣ таҳасусманд, тақя

намуда собит карда шудааст, ки ба хусусиятҳои ташкилӣ, идоракунии, назоратӣ, таҳлили баҳодихӣ алоқаманд мебошанд.

3. Дар диссертатсия марҳилаҳои рушди иқтисоди рақамӣ таҳия гардида, модели институтсионалии рушди рақамии иқтисоди кадрӣ ва равишҳои методологии он арзёбӣ гардида, истифодабарии усулҳои муайян дар доираи равиши мушаххасӣ илмӣ татбиқ шудааст. Асоснок гардидааст, ки дониш, маҳорат ва малака, салоҳиятноки, иқтисоди инсонӣ, навоарӣ, сармоя ва таҳсилот на танҳо унсури ба вучуд оранда, балки омили кавии идоракунии иқтисоди кадрӣ савдои чакана мебошанд. Инчунин муаллифи диссертатсия равишҳои институтсионалӣ: системавӣ, ҷараёнӣ, функционалӣ ва ҳолатии рушди савдои чаканаро пешниҳод намудааст. Ҳангоми баррасии муҳокимаҳои васеъ зарурати гузариши стратегияи идоракунии SPOD ба стратегияи VUCA ба таври мушаххасӣ асоснок карда шудааст.

4. Дар раванди таҳқиқ принципҳои методологии идоракунии иқтисоди кадрӣ савдои чакана дар шароити рушди иқтисоди рақамӣ ошкор карда шудааст. Ба сифати принципҳои рафтори ташкилӣ, идоракунии корманд, идоракунии зеҳнӣ, қабули қарорҳои идоракунии, тавсеаи ҷаҳонбинии он омӯхта шудаанд. Вобаста ба талаботи рақамикунонии савдои чакана модели стратегияи идоракунии рушди рақамии иқтисоди кадрӣ бо дар назардошти системаи принципҳои методологии идоракунии сармояи инсонӣ пешниҳод карда шудааст.

5. Тамоюли иқтисоди кадрӣ дар шароити рақамикунонӣ аз ҳисоби интизории муштариён, рафтори истеъмолкунандагон, қобилияти идоракунии ҷараёнҳои иттилоотӣ, такмили маҳсулот, навоариҳои муштарак, шаклҳои нави ҳамкориҳои байни иштирокчиёни равандҳои савдо, шаклҳои нави ташкилӣ (иқтисоди муштарак, иқтисодиёти талабот, платформаҳои глобалии хизматрасонӣ) зоҳир гардида омилҳои зерин: техникӣ, технологӣ, иқтисодӣ, ҷуғрофӣ, иҷтимоӣ, малакаи касбӣ ба унсурҳои таъминкунандаи рушди иқтисоди кадрӣ дар шароити ташаккули иқтисодиёти рақамӣ ба таври муъҷаз арзёбӣ гардидааст.

6. Дар диссертатсия хусусиятҳо ва омӯзиши таҷрибаи кишварҳои хориҷӣ дар рушди касбияти иқтисоди кадрӣ ва ташаккули салоҳиятҳои касбӣ муҳим арзёбӣ гардидааст. Ҳангоми таҳқиқ таҳлили муқоисавии амсилаҳои мавҷудаи савдои чакана бо дарназардошти таҷрибаи пешоҳанги хориҷӣ, аз ҷумла амсилаи амрикоӣ, аврупоӣ, русӣ, ҷопонӣ, ки бо хусусиятҳои навоарӣ, истифодаи зеҳни сунӣ, худидоракунии, тақсмоти ваколатҳо ва вазифаҳо, касбияти кормандон, суръати рушди касбият, тобеият, усулҳои маъмули назоратӣ фарқ мекунад, ба таври мушаххас дарида баромада шудааст. Модел тартиб дода шуда бо коэффицентҳои арзёбии таҷрибавии стандартӣ

тавассути моделсозии муодилаҳои сохторӣ дар асоси арзёбии таъсири ҷузъҳои ҷудогонаи иқтидори кадрӣ, аз қабили фарҳанги рақамии ташкилӣ, таҷрибаҳои идоракунии иқтидори кадрӣ, донишҳои ҷамъшуда дар соҳаи технологияҳои рақамӣ нишон дода шудааст. Дар натиҷаи таҳлили муқоисавии моделҳои мавҷуда амсилаи тоҷикии рушди иқтидори кадрӣ савдои чакана дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шудааст.

7. Дар диссертатсия амсилаи иқтисодӣ-риёзии арзёбии иқтидори кадрӣ савдои чакана дар шароити рақамикунонии иқтисодӣ таҳия ва татбиқ гардидааст. Натиҷаи таҳлилҳои дисперсионалӣ нишон медиҳад, ки ҳамаи нишондиҳандаҳои қиммати регрессия барои тағйири ҷузъҳои таркибии иқтидори кадрӣ мувофиқ мебошанд. Омилҳои мутаассир дуруст ва дар асоси таҳлили коршиносӣ анҷом дода шудааст. Инчунин, қайд намудан зарур аст, ки барои рушди минбаъдаи иқтидори кадрӣ истифодаи намудҳои гуногуни амсилаи иқтисодӣ – математикӣ муфид мебошад. Амсилаи тарҳрезӣшуда имконият медиҳад, ки дурнамои нишондиҳандаҳои асосии иқтисодии алоқаманд ба рушди иқтидори кадрӣ савдои чакана барои давраи дарозмуддат пешгӯӣ карда шавад.

8. Дар таҳқиқот механизми ташкилию иқтисодии татбиқи системаи инноватсионии рушди иқтидори кадрӣ дар соҳаи савдо, инчунин маҷмӯи тадбирҳои танзими давлатии унсурҳои идоракунии дохилии иқтисодӣ (идоракунии кадрҳо, захираҳои моддию техникӣ ва молиявӣ, технология), идоракунии дониш) ва унсурҳои танзими бозор (талабот ва пешниҳод ба маҳсулоти инноватсионӣ, рақобат ва ғ.) асоснок карда шудааст. Ҳамчунин, механизми татбиқи раванди идоракунии маҷмӯии рушди рақамии иқтидори кадрӣ дар савдо бо равиши интегратсионии идоракунӣ асос ёфтааст, ки идоракунии иқтидори кадрӣ дар заминаи сифатӣ методологӣ тақмил медиҳад, ки он ба рушди асосҳои назариявӣ ва методологӣ илмии иқтисоди меҳнат мусоидат менамояд.

9. Дар диссертатсия самтҳои асосии рушди иқтидори кадрӣ савдои чакана дар асоси тақмилдиҳии механизми идоракунии он дар шароити рақамикунонӣ асоснок шудааст. Ба андешаи муаллиф, барои рушди иқтидори кадрӣ бояд: мониторинги вазъи кунунии иқтидори кадрӣ, интихоби лоиҳаҳои ояндадор дар соҳаи ҳифз ва рушди он, ташаккули бонки иттилоотӣ оид ба лоиҳаҳои рушди иқтидори кадрӣ дар савдо, таҳлили лоиҳаҳо ва додани маблағ ба корхонаҳои истеҳсоливу тиҷоратӣ барои иҷрои онҳо аз рӯи шартҳои маблағгузориӣ яққоя; пешбурди ғояҳои сарпарастӣ ва хайрхоҳӣ дар соҳаи рушди иқтидори кадрӣ дар иқтисодиёт, тақмили ихтисос, бозомӯзӣ, аттестатсия ва ғайра ба роҳ монда шавад.

10. Дар натиҷаи таҳқиқи ҳамаҷониба модели стратегӣи идоракунии

иктидори кадрӣ савдои чакана бо дарназардошти матритсаи идоракунии рушди сармояи инсонӣ таҳия гардидааст. Дар натиҷа татбиқи ин равиш дар таҳқиқоти мазкур матритсаи идоракунии рушди сармояи инсонӣ дар иқтисодиёти инноватсионӣ, ки натиҷаи раванди мураккаби ҷустуҷӯи роҳҳои ҳалли мушаххас, тадбирҳо ва амалҳои танзими давлатӣ дар асоси ақидаҳо ва мафҳумҳои дар марҳилаи таҳлили мушкилот ба даст омада аст, таҳия гардидааст.

4. Аҳамияти илмӣ ва амалии натиҷаҳои таҳқиқот

Аҳамияти илмию назариявӣ ва амалии таҳқиқот Аҳамияти назариявӣ таҳқиқот дар он аст, ки муқаррароти назариявӣ ва методологии дар диссертатсия асоснокшуда ба рушди минбаъдаи иқтидори кадрӣ дар савдои чакана, омӯзиши равишҳои эҷоди шароити зарурии иҷтимоию иқтисодӣ, инчунин таҳлили таъсири он ба самаранокии хизматрасонӣ дар соҳаи савдо ва бахшҳои он мусоидат мекунад.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар он аст, ки муқаррароти назариявӣ ва методи пешниҳодшуда ба фароҳам овардани шароити зарурии иҷтимоию иқтисодӣ барои такрористехсол ва истифодаи иқтидорҳо, баланд бардоштани самаранокии истифодаи онҳо ва рушди иқтидори кадрӣ дар савдои чакана равона карда шудаанд.

Натиҷаҳои асосии илмӣ метавонанд аз ҷониби мақомоти ҳокимияти давлатӣ дар таҳияи барномаи стратегии рушди сармояи инсонӣ ва дар ин замина рушди иқтидори кадрӣ дар шароити рақамикунони иқтисодиёт дар соҳаи савдо ва инфрасохтори онҳо истифода шаванд. Илова бар ин, аҳамияти амалии таҳқиқот аз он иборат аст, ки тавсияҳои мушаххасе таҳия шудаанд, ки ҳангоми таҳияи барномаҳо, лоиҳаҳо ва нақшаҳои стратегии рушди иқтидори кадрӣ дар соҳаи савдои чакана истифода мешаванд. Муносибатҳои назариявӣ ва методологии ташаккул ва рушди иқтидори кадрӣ, ки дар диссертатсия таҳия шудаанд, метавонанд ҳамчун заминаи методологӣ ва заминаи таҳияи принципҳои идоракунии мақсаднокӣ кормандон хизмат кунанд.

Натиҷаҳои бадастовардаи муаллиф дар муайян кардани самтҳои афзалиятнок, шакли усулҳои ташаккул, истифода ва рушди иқтидори кадрӣ, баланд бардоштани самаранокии истифодаи ҳама намуди захираҳои меҳнатӣ дар раванди савдо ба қишрҳои гуногуни аҳоли аҳамияти амалӣ доранд.

5. Дарачаи асоснокӣ ва саҳеҳии муқаррароти илмӣ ва хулосаву пешниҳодот

Дар раванди ҳалли илмии масъалаҳои гузошташуда равишҳои методологӣ ва методи пажӯҳиш, ки муаллиф интихобу истифода намудааст, имконият додааст, ки натиҷаҳои судманди илмӣ дар самти идоракунии рушди

иктидори кадрӣ савдои чакана дар шароити ташаккули иқтисоди рақамӣ ба даст оварда шавад.

Асоснокии хулосаву пешниҳодҳои дар диссертатсия омада ва сатҳи илмӣ онҳо аз он шаҳодат медиҳад, ки муаллиф асарҳои бунёдии олимони иқтисодии ватанию хориҷиро дар соҳаи идоракунии рушди иқтидори кадрӣ савдои чакана эҷодкорона истифода бурдааст.

Дар раванди таҳқиқоти диссертатсионӣ усулҳои гуногуни илмӣ, аз қабилӣ усули системавӣ сохторӣ, сабабӣ, усули омӯзиши омилҳо, анкетагузаронӣ, экспертӣ-таҳлилӣ, иқтисодӣ-риёзӣ, иҷтимоӣ, таносубӣ хусусиятҳои миқдорӣ ва сифатӣ, арзёбии мунтазами миқдорӣ ва ҳамаҷониба, инчунин усули коррелятсионӣ-регрессионӣ ва SWOT-таҳлил васеъистифода шудаанд.

Шиносоӣ бо мундариҷаи диссертатсия нишон медиҳад, ки муаллиф хеле моҳирона бо адабиётҳои илмӣ доир ба мавзӯи таҳқиқот кор кардааст, мустақилона далелҳои омориро вобаста бо мақсади таҳқиқот ҳам овардааст, коркард ва таҳлил намудааст.

6. Арзёбии мундариҷаи диссертатсия ва дараҷаи ба итмом расидани он

Диссертатсияи пешниҳодгардида аз муқаддима, панҷ боб, хулоса, рӯйхати адабиёт ва замимаҳо иборат аст. Муҳтавои асосии таҳқиқот дар 400 саҳифа оварда шудааст, 38 ҷадвал ва 65 расмро дар бар мегирад. Рӯйхати адабиёт аз 303 номгӯй иборат аст.

Дар муқаддима муҳимияти мавзӯи диссертатсия ва дараҷаи коркарди он асоснок карда шуда, мақсад, вазифаҳо, объект, предмет ва усулҳои таҳқиқот муайян шудаанд, инчунин, муқаррароти дорои навгонии илмӣ ва аҳамияти назариявӣ амалии диссертатсия инъикос гардидаанд ва маълумот оид ба тавсиби натиҷаҳои таҳқиқ пешниҳод карда шудаанд (с. 5-22).

Дар боби аввал “Асосҳои илмию назариявии идоракунии иқтидори кадрӣ дар шароити ташаккули иқтисоди рақамӣ” таҳқиқи ғояҳои илмию иқтисодӣ оид ба назарияи сармояи инсонӣ ва иқтидори кадрӣ, равишҳои концептуалии рушди сармояи инсонӣ ва таҳқиқи унсурҳои асосии он, инчунин хусусиятҳои хоси рушди иқтидорӣ кадрӣ савдои чакана дар шароити иқтисоди рақамӣ муфассал ба роҳ монда шудааст. (с.23-98).

Дар ин боби диссертатсия муаллиф андешаҳои олимони иватанию хориҷиро нисбат ба сармояи инсонӣ мавриди баррасӣ қарор дода, ба хулосаи омадааст, ки “Сармояи инсонӣ маҷмӯи донишу салоҳиятҳо, сифатҳою арзишҳо, истеъдоду қобилиятҳо, ки дороию сарватмандии инсонро метавонад дучанд намояд, агар онҳоро баҳри мафиятбахшии ҷомеа ва тафаккури шахсӣ сафарбар намуда тавонӣ”.

Муаллиф дуруст қайд менамояд, ки дар шароити иқтисоди бозорӣ яке аз чанбаҳои муҳими рушди иқтисодии корхона ва баланд бардоштани рақобатпазирии он иқтидори кадрӣ мебошад. Аз ин рӯ, барои таъмини субот ва ноил шудан ба ҳадафҳои стратегии рушди савдои чакана зарур аст, ки иқтидори кадрӣ он ҳамчун яке аз захираҳои иқтисодии корхона ташаккул, таълим ва ҳадафмандона ҳавасманд карда шавад. (С.40).

Дар диссертатсия моҳияти кадрҳоро чунин баён намудааст “кадрҳо – шахсони соҳибхтисосе мебошанд, ки барои фаъолияти муайяни меҳнатӣ омода карда шудаанд, ки истифодаи оптималии онҳо имкон медиҳад, ки баргардонидани самарабахши он чизе, ки корманд аз рӯи сатҳи омодагӣ, сифатҳои шахсӣ ва таҷрибаи андӯхтааш дода метавонад, таъмин карда шавад”. (С.42).

Ба андешаи муаллиф яке аз падидаҳои назарраси даҳсолаи охир гузариш ба марҳилаи навбатии ҷаҳонишавӣ - трансформатсияи рақамӣ мебошад, ки аз тағйири кулӣ дар сохтори иқтисоди ҷаҳонӣ, виртуализатсияи глобалии он аз ҳисоби пайдоиши шаклҳои нави байнидавлатӣ, яъне ҳаракати сарҳадии молҳои маҷозӣ, сармоя, меҳнат иборат аст. Аз ин лиҳоз, муаллиф сатҳи рушди иқтисодии рақамӣ ва рейтингҳои кишвар дар асоси нишондиҳандаҳои гуногуни таркибӣ, ки зериндексҳои алоҳидаро муттаҳид мекунанд, барои табдили рақамии бахшҳои алоҳидаи иқтисод ва ҷомеа масъуланд, муайян намуда дар ҷадвали 1.4. индекси рушди иқтидори кадрӣ (иқтисодии рақамӣ) дар кишварҳои ҷаҳон ва Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2022 таҳлил намудааст(С.42-43).

Ба андешаи муаллиф, ҳангоми баҳодиҳии сармояи инсонӣ набояд он нуқтаро нодида гирифт, ки самаранокии истифодаи иқтидори кадрӣ ва мутаносибан сармоягузорӣ ба он бештар аз маҷмӯи омилҳои субъективӣ ва объективӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ вобаста аст, ки сохтори сармояи инсониро муайян мекунанд. Дар баробари ин шартҳои мушаххаси татбиқи сармояи инсонӣ, мувофиқати сохтори фонди қобилиятҳои истеҳсолии одам ва маданияти умумии уро ба дараҷаи тараққиёти техника, технология ва ташкили истеҳсолот ба назар гирифтани зарур аст (С.62).

Дар боби дуввум “Ҷанбаҳои методологии идоракунии иқтидори кадрӣ савдои чакана дар шароити ташаккули иқтисоди рақамӣ” равишҳои методологии идоракунии иқтидори кадрӣ савдои чакана, усулҳои арзёбии сифати иқтидори кадрӣ савдои чакана, принципҳои методологии идоракунии иқтидори кадрӣ дар шароити рушди иқтисодии рақамӣ мавриди омӯзиш ва таҳқиқ қарор дода шудааст (с.99-176).

Дар ин боб муаллиф зимни баррасии идоракунии захираҳои инсонӣ хусусияти методологияро пешниҳод намудааст, ки дар асоси фаъолияти

захираҳои инсонӣ бевосита аз маҳорат, такмилдиҳӣ, инсони техникӣ, донишу муҳити рақамӣ, меҳнати ҷисмонӣ, меҳнати зеҳину ақлонӣ сарчашма гирифта, бо тақия ба таҳаввулоту иқтисоди муосир ва дар ин замина ташаккули консепсияи идоракунии иқтисодии кадрӣ бо назардошти салоҳиятҳои рушди рақамии сармояи инсонӣ ба роҳ монда мешавад.

Инчунин дар ин боб диссертант қайд менамояд, ки дар доираи мавзӯи таҳқиқот таҳияи консепсияи идоракунии иқтисодии кадрӣ вобаста ба марҳилаҳои рушди савдо ҷолиб аст, зеро рушди технология, технология ва инсон бо қобилиятҳои ду тарафи рушди савдо ва умуман иқтисодиёт зарур мебошад. Аз ин лиҳоз метавон ба таври оқилона тахмин кард, ки рушди савдои чакана ҳамчун нишондиҳандаи рушди иқтисодӣ ва тағйирёбии сифатӣ дар сатҳ ва мазмун донишу малакаи коргарон, ҳамчун интиқолдиҳандагони иқтисодии кадрӣ бо ҳам зич алоқаманд аст(с.116).

Ба андешаи муаллиф, дар доираи методологияи идоракунии сармояи инсонии кормандони корхонаҳо дар иқтисодиёти рақамӣ шакли асосии сармоягузори ба он тахсилоти рақамӣ мебошад, ки барои ҳамаи гурӯҳҳо ва категорияҳои кормандон зарур аст, зеро он дониши рақамӣ дар соҳаи иқтисодиёт мебошад. идоракунии иттилооти рақамӣ, нигоҳдорӣ, интиқол ва коркард дар иқтисодиёти рақамӣ, ки манбаи асосии истеҳсоли мебошад. Дар робита ба ин, мо як намуди махсуси таълимро ҷудо мекунем, ки рақамӣ ном дорад. Равандҳои рақамисозӣ ва зеҳнии сунӣ, ки дар иқтисодиёт ба амал меоянд, раванди ҷамъоварӣ ва рушди сармояи инсониро ба таври назаррас тағйир доданд(с.127).

Дар диссертатсия қайд гардидааст, ки автоматикунонӣ ва зеҳни сунӣ имкон медиҳад, ки аз меҳнати инсон даст кашанд, ки дар он ҷо риояи муқаррарӣ ба алгоритмҳо ё миёнаравӣ байни системаҳо зарур аст. Бо вучуди ин, ихтисори ҷойҳои корӣ танҳо натиҷаи рушди технология нест, ки ширкатҳо дар сиёсати кадрӣ худ дучор меоянд. Дар доираи касбҳои анъанавӣ маҷмӯи вазифаҳои марбут ба воқеияти ҷаҳони рақамӣ босуръат васеъ мешавад: кор бо додаҳои калон, муоширати онлайн, барномасозӣ, вебсайт ва таҳияи барномаҳо. Дар навбати худ, вазифаҳои нав боиси ташаккули вазифаҳои тамоман нав мегарданд. Интизор меравад, ки то охири соли 2023 рушди технология боиси аз байн рафтани 75 миллион ҷойҳои корӣ дар саросари ҷаҳон ва таъсиси 133 миллион ҷойҳои нави корӣ мегардад (с.122).

Муаллиф дар расми 17 консепсияи идоракунии рушди рақамии иқтисодии кадрӣ аз рӯи сифатҳои зарурӣ тафсиф намуда, принципҳо, функсияҳо ва усулҳои идоракунии иқтисодиёти рақамиро ба таври муфассал шарҳу тавсех додааст(с.127).

Дар боби сеюм “Тамоюли рушди иқтидори кадрӣи кормандони савдои чакана” ба таври зарурӣ таҳлили тамоюли рушди иқтидори кадрӣ, таҳлили омилҳо ва унсурҳои рушди самараноки иқтидори кадрӣ дар иқтисодиёти рақамӣ, ва ҳамчунин таҳқиқи таҷрибаи хориҷии идоракунии иқтидори кадрӣи корхона гузаронида шудааст (с.177-231).

Тавре маълум аст, раванди идоракунии иқтидори кадрӣ дар шароити ташаккули иқтисоди рақамӣ аз нишондиҳандаҳои захираҳои меҳнатӣ вобастагии зиёд дорад. Бинобар ин, ҳангоми таҳқиқ маълум карда шудааст, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нишондиҳандаҳои захираҳои меҳнатӣ, аз ҷумла афзоиши аҳоли бо суръат зиёд гардида, нисбати соли 2005 фарқият 3044,6 ҳаз.нафар ва тағйирот 1,44 маротибаро ташкил медиҳад. Дар навбати худ захираҳои меҳнатӣ 1760,0 ҳазор нафар ва қувваи корӣ истифоданашуда дар иқтисодиёт 1327,0 ҳазор нафар зиёд ба қайд гирифта шудааст. Ин тамоюлҳо аз он гувоҳӣ медиҳанд, ки бо истифодаи мақсадноки онҳо таъмини рушди иқтидори кадрӣ имконпазир мегардад. Аммо ба андешаи муаллиф то ҳанӯз, истифодаи мақсадноки онро мушоҳида намудан шубҳаовар аст (с.188).

Барои гузаронидани таҳлили эмпирикӣ бо мақсади санҷидани фарзияҳои мураттабшуда муаллиф усули моделсозии муодилаҳои сохтори (минбаъд - ММС) истифода намудааст, ки усули самараноки омӯзиши миқдори конструкторҳои назариявро дар бар мегирад. Ин синтези усулҳо ба монанди таҳлили омилҳои тасдиқкунанда ва регрессия мебошад, ки имкон медиҳад дар самтҳои гуногун тадқиқот гузаронад. Аксар вақт, дар тадқиқоти муосир, усулҳои ММС барои санҷиши гипотезаҳо, инчунин барои арзёбии эътимоднокии сохтори назариявии пешниҳодшуда истифода мешаванд.

Муаллиф дар қисмати таҳлили кор тағйири сохтори савдои чаканаро ба маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ, дар солҳои 2010-2021 аз рӯи нишондиҳандаҳои шумораи аҳолии доимӣ, хизматрасонии пулакӣ ба аҳоли, гардиши савдои хориҷӣ, ҳаҷми гардиши моли чакана дар ҳамаи соҳаҳои савдо, сармоягузорӣ, андозаи миёнаи ҳаҷми ақали музди меҳнат, ММД ба ҳар сари аҳоли дар ҷадвали 3,1. таҳлил гузаронида омилҳое, ки ба рушди ҳаматарафаи бахши савдои чакана таъсир мерасонад муайян намудааст. Ин дигаргунӣ назаррас аз он шаҳодат медиҳад, ки ҳаҷми гардиши моли чакана тадриҷан рушд намуда майдони озоди муомилотиеро рӯйи кор овардааст, ки дар ояндаи наздик метавонад василаи афзоиши маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ гардад.

Таҳлили васеъи асоснокнамоии таъсири ҳаҷми гардиши моли чакана ба mm , ММД (бо нархҳои амалии солҳои мутобиқ), млн. сомонӣ гувоҳӣ медиҳад, ки саҳми гардиши моли чакана аз соли 2010 то соли 2021 ба андозаи аз 31% то 34% тағйир ёфтааст. Доир ба саҳми раванд, h , ҳаҷми гардиши моли чакана ба $mm1$, ММД ба ҳар сари аҳоли, сомонӣ ҳаминро қайд намудан мумкин аст, ки

агар дар соли 2010 тамоюли мусбати он ҳамагӣ 2,31 маротибаро ташкил меода бошад, пас дар соли 2021 тағйироти назаррас ба чашм мерасад ва 1,00 маротиба афзоиш ёфта 3,31 маротибаро ташкил медиҳад(с.185,186).

Нишондиҳандаҳои савдои чакана дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро мавриди таҳлил қарор дода, муаллиф таносуб ва саҳми воқеии гардиши моли чаканаро арзёбӣ намудааст. Дар ҷадвали 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12. муаллиф нишондиҳандаҳои савдои чакана дар ВМКБ, вилояти Суғд, вилояти Хатлон ва НТҚ-ро мавриди қарор дода ба хулосае омадааст, ки ҳаҷми умумии гардиши моли чакана дар ҳамаи соҳаҳои савдои ҷумҳурӣ таносубан чунин аст: Душанбе- 22,8%; НТҚ-15,0%, вилояти Хатлон 24,3%, вилояти Суғд- 36,8% ва ВМКБ- 1,12%.

Ба андешаи муаллиф тамоюли рушди иқтисодии кадрӣ, омилҳоро унсурҳои ба он таъсиррасон ва истифодаи таҷрибаи хориҷӣ имконияти боз ҳам тақвият додану рушди иқтисодии кадриро дар шароити ташаккули иқтисодии рақамӣ замина мегузорад(с.230).

Дар *боби чорум* ба “Такмили усулҳои арзёбии иқтисодии кадрӣ савдои чакана дар шароити муосир” рақамикунонии корхонаҳо ва вазъи рушди иқтисодии кадрӣ савдои чакана, моделсозии арзёбии иқтисодии кадрӣ ва сатҳи рақамикунонии корхонаҳо тавассути усули моделсозии сохторҳои тидоракунӣ ва таҳияи амсилаи иқтисодӣ-риёзии арзёбии салоҳиятҳои командони савдои чакана дар шароити рақамикунонӣ бахшида шудааст(с.232-262).

Дар шароити рақамикунонии босуръат технологияҳои рақамӣ амсилаи анъанавии равандҳои идоракунӣ корхонаҳоро дигаргун намуда, сатҳи даромаднокиро афзуна ва фаъолияти бозорро ба таври мутлақ тағйир медиҳад. Амалияи идоракунӣ рақамикунонӣ, хусусан татбиқи зеҳни сунъӣ тадриҷан ба як унсурӣ камхарҷ ба ҷойи меҳнати пурмашаққати инсон дар доираи васеъшавии соҳаҳо табдил ёфта истодааст.

Дар ин қисмати таҳлилии диссертатсия муаллиф қайд намудааст, ки ҳоло нақши савдои чакана дар рушди иқтисодии рақамӣ меафзояд, ки ин аз як тараф, бо афзоиши даромади аҳоли, аз тарафи дигар, дигаргуниҳои ҷиддӣ технологияи хизматрасонии чакана алоқаманд аст. Мақсади ин тадқиқот таҳияи методологияи ҷенкунии омилҳои ба рушди иқтисодии кадрӣ савдои чакана таъсиркунанда мебошад. Натиҷаҳои дар рафти тадқиқот бадастомада метавонанд аз ҷониби кормандон ҳамчун манбаи иттилоотӣ барои қабули қарорҳои идоракунӣ истифода шаванд. Маҳдудияти ин тадқиқот ҳудуди тадқиқоти экспертӣ мебошад, бинобар ин, натиҷаҳои бадастомадаро танҳо ба субъектҳои савдои чакана татбиқ кардан мумкин аст(с.241).

Таҳлили гузаронидашуда муаллиф нишон медиҳад, ки иқтисодии кадрӣ омилҳои асосии рақобатпазири иқтисодии рақамии Ҷумҳурии Тоҷикистон

мебошад. Дар корхонаҳои муосир иқтидори кадрӣ афзалияти асосии рақобатӣ ва ҷузъи муҳими стратегияи савдо ҳисобида мешавад, аммо дар ширкатҳои савдо то ба ҳол стратегияи рушди рақамии иқтидори кадрӣ ба таври зарурӣ вучуд надорад. (с.236, 237).

Ба ақидаи муаллиф 5 роҳи такмил додани салоҳияти моделсозии равандҳои тиҷоратӣ ва омодагии беҳтар барои истеҳсоли моделҳои баландсифати равандҳои бизнес, ки лоиҳаҳои табдилдиҳии рақамиро дастгирӣ мекунанд аз ҷумла оmodасозии ҳуҷҷатҳо тибқи талабот, дарҷи чорабиниҳо ва натиҷаҳо дар рӯзнома, дарки вазифаҳо ва салоҳиятҳои касбӣ, таҳияи нақша – чорабиниҳо барои рақамикунонӣ, истифодаи BPMN дар амал.

Муаллиф дуруст қайд менаояд, ки ҳоло нақши савдои чакана дар рушди иқтисодиёти рақамӣ меафзояд, ки ин аз як тараф, бо афзоиши даромади аҳоли, аз тарафи дигар, дигаргуниҳои ҷиддии технологияи хизматрасонии чакана алоқаманд аст(С.241).

Дар ин қисмати кор муаллиф насарсанҷӣ гузаронидааст. Барои гузаронидани назарсанҷӣ муаллиф коршиносони соҳаи савдои чаканаро ба миқдори 10 нафар интихоб карда таҳлил гузаронидааст. Таҳлили назарсанҷӣ муайян намудааст, ки таносуби идоракунии ширкатҳои чакана ва мутахассисоне, ки дар ин соҳа фаъолият мекунанд, 1:1 аст. Ҳангоми интихоби коршиносон меъёрҳои муҳими зерин ба инобат гирифта шуданд: ҳаҷми интихоб барои гузаронидани пурсиш 10 нафар (50% менечерони ширкатҳо, 50% мутахассисони савдои чакана). Ҳангоми интихоби мутахассисон шартҳои зерин риоя карда шуданд: салоҳият дар соҳаи савдои чакана; на камтар аз 3 сол таҷрибаи кори амалӣ дар соҳаи савдо; мансаби ишғолкарда аз роҳбар ё масъули фурӯш паст набошад(С.246).

Пас аз баррасии усулҳои арзёбии иқтидори кадрӣ ва такмил додани он дар шароити кунунӣ ба ҳулосае омадааст, ки зарурияти рақамикунонӣ ва ҳолати рушди иқтидори кадрӣ то ҳол қаноатмандкунанда набуда, танҳо тавассути роҳи усулҳои моделсозӣ арзёбии иқтидори кадриро метавон натиҷагирӣ намуд.

Дар *боби панҷум* “Самтҳои афзалиятноки идоракунии рушди иқтидори кадрӣ савдои чакана дар шароити рақамикунонии иқтисодиёт”, самтҳои асосии рушди иқтидори кадрӣ савдои чакана дар шароити рақамикунонӣ, такмили механизми раванди идоракунии иқтидори кадрӣ савдо ва модели стратегияи идоракунии иқтидори кадрӣ савдо дар шароити иқтисоди рақамӣ нишон дода шудааст(с.263-329).

Таҳлили гузаронидаи муаллиф дар рафти таҳқиқот нишон медиҳад, ки дар айни замон бозори меҳнат бо тамоюли танзими муносибатҳои меҳнатӣ тавсиф мешавад, ки ин дар кӯшиши соҳибкорон барои комилан истисно

кардани иштироки намояндагони коллективии коргарон дар идоракунии корхонаҳо зоҳир мешавад. Дар айни замон нақш ва аҳамияти ташкилотҳои иттифоқҳои касаба хеле паст шуда буд (с.263-329).

Зимнан, дар кишварҳои иқтисоди бозаргонии ба иҷтимоӣ нигаронидашуда, ба истилоҳ иқтисодҳои бозаргонии ҳамоҳангшуда, баръакс, институтҳои танзими шартномавии коллективии муносибатҳои меҳнатӣ қобилиятнокии худро гум накардаанд. Ба ин мавҷудияти робитаҳои устувори байни институтҳои миллии танзими муносибатҳои меҳнатӣ ва сохторҳо дар сатҳи корхона мусоидат намуд. (с.282).

Дар қисмати ниҳоеи диссертатсия муаллиф чунин қайд менамояд, ки мақсади асосии системаи идоракунии рушди иқтисоди кадрӣ дар соҳаи савдо фароҳам овардани шароит барои беҳтар намудани хусусиятҳои миқдорӣ ва сифатии сармояи инсонӣ, баланд бардоштани сатҳи истифодаи самаранокии он тавассути таъмини рушди устувори иқтисодӣ ва рушди комплекси савдо, инчунин баланд бардоштани дараҷа ва сифати зиндагонии аҳоли мебошад (с.289).

Дар ин боб муаллиф дар расми 64 стратегияи идоракунии иқтисоди кадрӣ савдои чакана дар шароити ташаккули рақамикунонии иқтисодиётро таҳия намуда, ки дар он самтҳои асосии стратегияи рушди кадрӣ савдои чакана нишон дода шудааст (с.325).

Ҳангоми баррасии масоили таҳқиқшуда муаллиф ба хулосае омадааст, ки дар дилхоҳ соҳаи иқтисод идоракунии рушди иқтисоди кадрӣ дар шароити ташаккули иқтисоди рақамӣ низом, принцип, роҳу усули ба худ хосро касб менамояд. Зеро ҳар як соҳа хусусияти ба худ хосро соҳиб аст. Мушкилот ва муаммои асосӣ дар сари кист, албатта ба нерӯи инсонӣ. Дар соҳаи савдои чакана мақом ва саҳми кадрҳои касбӣ хеле назаррас аст, чунки бе истифодаи иқтисоди кадрӣ онҳо чараёни савдо номуайяну номурратаб хоҳад буд (расми 65) (с.328).

Таҳқиқоти диссертатсионӣ бо хулосаҳои асосӣ аз ҷиҳати назариявӣ амалӣ ва тавсияҳои судманд барои рушди ояндаи объекти таҳқиқот анҷом меёбад, ки асоснок мебошанд (с.330-335).

7. Эроду тавсияҳо ба диссертатсия

Ба сифати эроду тавсияҳо ба диссертатсияи тақриз мазкур чунин нуқтаҳоро қайд кардан мумкин аст:

1. Қисмати назариявӣ диссертатсия пурратар мегардид, агар муаллиф гоҳҳои илми иқтисодӣ оид ба назарияи сармояи инсонӣ ва иқтисоди кадрӣ дар шароити иқтисоди рақамӣ ба таври васеъ мавриди баррасӣ қарор меёбад.

2. Зербоби 2.2. “Усулҳои арзёбии сифати иқтисодии кадрҳои савдои чакана” номгузорӣ шудааст, аммо дар матни ин ин зербоб ин усулҳо ба таври васеъ тавсиф дода нашудаанд.

3. Формулаҳои дар саҳ. 76-79 овардашуда мантиқан шарҳ дода нашудаанд. Инчунин ин формулаҳо ба иқтисодии кадрӣ чи алоқамандӣ дорад, то андозае норавшан боқӣ мондааст.

4. Муаллиф дар боби чоруми диссертатсия ояндабинии нишондиҳандаҳои таъсиррасон ба рушди иқтисодии кадрҳои савдои чакана барои солҳои 2023-2030-ро пешгӯӣ кардааст. Хуб мешуд, ки ин пешгӯӣ то соли 2040-ро дар бар мегирифт.

5. Муаллиф як чанд механизмҳоро дар боби панҷум дар шакли расм пешниҳод намудааст, аммо амалиявии ин механизмҳо дар шароити иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод нагардидааст.

Аммо, эроду тавсияҳои зикршуда сатҳи назариявӣ амалии таҳқиқоти диссертатсионии Мирзоалиев А.А.-ро коҳиш намедихад. Дар умум диссертатсияро метавон гуфт, ки таҳқиқоти ба итмомрасида аст, мустақилияти муаллиф дар омода намудани диссертатсия эҳсос мешавад.

Аз рӯи маводи диссертатсия 72 кори илмӣ, аз он ҷумла 41 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои илмӣ аз ҷониби Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсияшуда ва 4 монография нашр шудааст.

8. Тасдиқи инъикоси натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ дар нашрияҳои илмӣ

Асарҳои интишорнамудаи муаллиф хулосаву пешниҳодҳои дар диссертатсия ҷойдоштаро дар худ инъикос менамоянд. Аз рӯи натиҷаҳои таҳқиқот 72 мақолаи илмӣ, аз он ҷумла 41 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои аз тарафи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф шуда ва 4 монография ҷоп карда шудаанд. Натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ дар конференсияҳои илмӣ назариявӣ ва илмӣ амалии байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ ба тариқи маърузаҳои илмӣ баён шуда буданд.

Дар интишороти муаллиф, аз он ҷумла дар 41 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 4 монография мазмун ва мундариҷаи диссертатсия инъикос гардидаанд.

9. Мутобиқати автореферат ба муқаррароти асосии диссертатсия

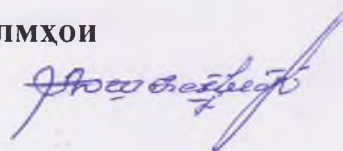
Автореферати диссертатсия тибқи талаботи муқарраргардида барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои иқтисодӣ таҳия гардида, мазмуни

асосии таҳқиқотро инъикос мекунад ва дар он натиҷаҳои илмӣ асоснокгардида шарҳи пурраи худро ёфтаанд.

10. Хулоса оид ба мутобиқати диссертатсия ба меъёрҳои муқарраргардида

Диссертатсия дар мавзӯи «Идоракунии рушди иқтисодии кадрҳои савдои чакана дар шароити ташаккули иқтисоди рақамӣ: назария, методология ва амалия», барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.12 – Иқтисодиёти меҳнат таҳқиқоти илмӣ-тахассусии баитмомрасида буда, ба талаботи муқарраргардидаи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ гардидааст, ҷавобгӯ мебошад, дорони аҳамияти баланди назариявӣ амалӣ, навгониҳои илмӣ буда, дар сатҳи баланди илмию методологӣ омода гардидааст, масъалаи муҳими илмӣ ҳалли худро ёфтааст ва муаллифи он Мирзоалиев Абдурашид Абдунабиевич сазовори дараҷаи илмӣ доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси зикршуда мебошад.

**доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент,
сарҳодими шӯъбаи таҳқиқоти муқоисавӣ
иқтисодии Институти иқтисодиёт ва
демографияи Академияи миллии илмҳои
Тоҷикистон**

Чонмамадов Ш.Б.

**Имзои Чонмамадов Ш.Б.-ро тасдиқ
мекунам: Сардори раёсати кадрҳо ва
Корҳои махсуси Институти иқтисодиёт
ва демографияи Академияи миллии
илмҳои Тоҷикистон**

Қурбонов Э

06.09. соли 2023